

Valtioneuvoston asetus alkoholilain täytäntöönpanosta annetun asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Alkoholilakia (1102/2017) on muutettu lailla **xx/2026**, joka tulee voimaan **pp.kk.2026**. Lakia muutettiin pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti siten, että siinä mahdollistettiin kaikille kotimaisille pien- ja käsityöläispanimoille, pientislaamoille ja viinitiloille niiden tuotteiden myynti valmistuspaikoilta suoraan kuluttajille vähittäismyyntiluvalla. Samalla laista kumottiin erilliset tilaviini- ja käsityöläisolutpoikkeukset.

Alkoholilain 17 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan käymisteitse valmistetun enintään 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän ja muulla tavoin valmistetun enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän alkoholijuoman vähittäismyyntilupa koskee vähittäismyyntiä yhden vähittäismyyntipaikan sisätiloissa, ja se myönnetään alkoholijuomien valmistuspaikan yhteyteen tai välittömään läheisyyteen valmistusluvan haltijalle.

Alkoholilain 17 §:n 2 momentin mukaan 17 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu valmistusluvan haltija, jonka vuosituotanto ei ylitä 100 000 litraa alkoholijuomia puhtaaksi alkoholiksi muutettuna, saa lisäksi myydä kyseisessä valmistuspaikassa käymisteitse valmistamiaan enemmän kuin 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä ja muulla tavoin valmistamiaan enemmän kuin 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia kalenterivuoden aikana enintään 25 000 litraa puhtaaksi alkoholiksi muutettuna. Edellytyksenä on, että tyypillinen osa tuotannosta tapahtuu valmistuspaikassa. Tyypillisenä osana tuotantoa ei pidetä alkoholijuomien sekoittamista, laimentamista, suodattamista tai muuta vastaavaa yksinkertaisempaa käsittelyä. Alkoholijuomien valmistaja saa harjoittaa käymisteitse valmistettujen enemmän kuin 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien ja muulla tavoin valmistettujen enemmän kuin 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien vähittäismyyntiä vain yhdessä muista alkoholijuomien valmistuspaikoista fyysisesti erillään sijaitsevassa valmistuspaikassa.

Alkoholilain 8 §:ssä säädetään kyseisessä laissa tarkoitettua lupaa koskevasta hakemuksesta. Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset lupahakemuksen sisällöstä sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä.

Alkoholilain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (151/2018) 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1 momentissa huomioitaisiin alkoholilain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettu pientuottajan ulosmyyntioikeus. Lisäksi pykälästä kumottaisiin tilaviinejä ja käsityöläisolutia koskeva 2 momentti ja lisäselvityksiä koskeva 3 momentti. Pykälän 3 momentti siirrettäisiin lain tasolle.

Asetuksen 6 §:ään on valmisteltu muutoksia myös hallituksen esitykseen HE 131/2025 vp liittyen, ja muutosehdotukset ovat olleet lausuntokierroksella. Hallituksen esitys on vielä eduskunnan käsiteltävänä. Kyseisen asetuksen valmisteluun liittyvät asiakirjat ovat saatavilla osoitteessa <https://stm.fi/hanke?tunnus=STM118:00/2025>. Nyt ehdotettava asetusmuutos on valmisteltu suhteessa voimassa olevaan valtioneuvoston asetukseen alkoholilain täytäntöönpanosta (151/2018).

Asetusvalmistelu on toteutettu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan **päivänä kuuta 2026**.

Pääasialliset vaikutukset

Alkoholijuomien pientuottajien ulosmyyntioikeuksia laajentamista koskevan sääntelyn vaikutukset on arvioitu hallituksen esityksessä HE xx/2026 vp. Ehdotetun asetuksen sääntelyllä ei ole tältä osin itsenäisiä vaikutuksia.

Asian valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusluonnos ja perustelumuistio lähetettiin lausuntokierrokselle pp.kk.-pp.kk.2026. Lausuntoja saatiin yhteensä xx kappaletta. Lausunnon antoivat...

Lausuntopalautteen perusteella...

Säännöskohtaiset perustelut

6 §. Alkoholijuomien vähittäismyyntilupahakemuksen sisältö. Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan. Pykälän 1 kohtaa täydennettäisiin siten, että luvanhakijan tulisi vähittäismyyntipaikan sijainti- ja yhteystietojen lisäksi toimittaa tarvittaessa valmistuspaikan sijainti- ja yhteystiedot. Valmistuspaikan sijainti- ja yhteystiedot olisi tarpeellista toimittaa silloin, kun toimija hakee alkoholilain 17 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaista vähittäismyyntilupaa valmistuspaikan yhteyteen tai välittömään läheisyyteen. Lisäksi 2 kohtaa täydennettäisiin siten, että hakijan tulisi toimittaa tieto siitä, mikäli vähittäismyyntilupaa haetaan valmistuslupan yhteyteen.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 kohta. Sen mukaan hakijan tulisi toimittaa selvitys siitä, aikooko luvanhakija harjoittaa alkoholilain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua vähittäismyyntiä, mikäli lupaa haetaan 17 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisesti valmistuspaikan yhteyteen tai välittömään läheisyyteen. Lain 17 §:n 2 momentin perusteella oikeus myydä käymisteitse valmistettuja enemmän kuin 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä ja muulla tavoin valmistettuja enemmän kuin 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia sisältyy 17 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaiseen vähittäismyyntilupaan, mikäli 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Monopolin alaisten tuotteiden ulosmyyntiin ei siis haettaisi erillistä lupaa. Valvonnan kannalta on kuitenkin tärkeää tietää, mitkä toimijat harjoittavat yli 5,5/8,0 prosentin vahvuisten alkoholijuomien vähittäismyyntiä. Tämän vuoksi hakijan tulisi lupaa hakiessaan ilmoittaa, aikooko se harjoittaa kyseistä vähittäismyyntiä vai ei.

Voimassa olevan pykälän 2 momentti kumottaisiin, sillä laissa ei enää säädettäisi erikseen tilaviiniä ja käsityöläisolutta koskevista poikkeuksista. Myös pykälän 3 momentti kumottaisiin asetuksesta. Kyseinen momentti siirrettäisiin lakiin, sillä mahdollisuudesta pyytää lisäselvityksiä tulisi säätää lain tasolla.

Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulisi voimaan pp.kk.2026, eli samanaikaisesti alkoholilain 17 §:n 2 momentin kanssa.